

Sak 3 Framleggelse av politiske uttalelser

1 Uttalelse 1: Demokrati og folkestyre må sikres handlingsrom

2 Et fullverdig demokrati forutsetter at de folkevalgte fritt kan omsette velgernes vilje gjennom
3 politiske vedtak. Nei til EU er imot EØS-avtalen fordi den, slik den blir praktisert, båndlegger
4 denne politiske handlefriheten på stadig nye områder.

5 Det nasjonale handlingsrommet innenfor EØS-avtalen blir stadig trangere. Handlingsrommet
6 er innbakt i avtalens konstruksjon, også kalt to-pilarsystemet. Dette systemet, hvor EU-pilaren
7 og EFTA-pilaren formelt er likeverdige, er nå i oppløsning, om ikke et nytt stortingsflertall
8 griper inn. Intet mindre enn det norske folkestyret er i overhengende fare.

9 Erna Solbergs regjeringskonstellasjoner har i flere saker oppnådd flertall for å overgi
10 myndighet til EU-byråer, EU-kommisjonen og endog EU-domstolen. Resultatet er at EFTAs
11 organer i EØS blir parkert og handlingsrommet låst. Innføringen av EUs fjerde jernbanepakke
12 og ACER-saken er de groveste eksemplene, til nå. Dette skaper en illevarslende presedens for
13 framtidige saker. Partier som sier seg å være tilhengere av EØS-samarbeidet, bryter med
14 dette selve avtalens intensjon og forutsetninger. De er i ferd med å omgjøre det
15 mellomstatlige EØS til et overnasjonalt EU-medlemskap.

16 For et folk som to ganger har sagt nei til EU-medlemskap er dette fullstendig uakseptabelt. På
17 denne bakgrunn krever Nei til EU at en ny regjering etter stortingsvalget iverksetter følgende:

- 18 • Utredning av alternativer til EØS, med særlig vekt på erfaringene med EUs
19 handelsavtaler med Storbritannia, Sveits, Japan og Canada.
- 20 • Kampen mot sosial dumping generelt og innen transport og bemanningsbransjen
21 spesielt, intensiveres. Om nødvendig ved hjelp av EØS-avtalens beskyttelsesklauseul
22 (artikkel 112).
- 23 • Matberedskapen skal sikres gjennom økt norsk matproduksjon og styrket importvern.
- 24 • Fiskekvoter skal ikke «motregnes» mot landbrukets importvern i forhandlinger med
25 EU. Etter brexit må EUs kvoter for fiskeri og landbruk reduseres tilsvarende
26 Storbritannias andel.
- 27 • Myndighetene og skoleverket skal bidra til økt kunnskap om EØS-avtalens
28 forutsetninger og hvordan det norske folket to ganger har sagt ja til eget folkestyre og
29 nei til EU-medlemskap.
- 30 • Handlingsrommet i EØS skal utvides – ikke innsnevres slik det er gjort de siste åra.
- 31 • EFTA-pilaren i EØS må respekteres slik at ingen omstridt myndighetsoverføring skjer til
32 EU eller EU-organer. Myndighetsoverføring skal bare kunne skje til EFTAs
33 overvåkingsorgan ESA og EFTA-domstolen.
- 34 • Stortingsvedtaket av 31. mai 2021 om å innføre EUS fjerde jernbanepakke i Norge
35 skjedde i strid med EØS-avtalens grunnleggende forutsetninger, og må tas opp til ny
36 behandling.
- 37 • Nye EU-reguleringer av strøm og energi skal ikke realitetsbehandles i Stortinget eller i
38 EØS-komiteen før domstolene har ferdigbehandlet det pågående søksmålet i ACER-
39 saken.
- 40 • Ved enhver politisk eller juridisk dissens omkring hvorvidt nytt EU-regelverk er «mer
41 enn lite inngripende», skal Grl. § 115 og dens krav om kvalifisert flertall legges til
42 grunn ved Stortingets behandling.

43 **Uttalelse 2: Jernbanen tilbake under nasjonal styring**

44 Stortingsflertallet (H, V, KrF og Frp) begår et overtramp mot demokratiske spilleregler når det
45 har vedtatt å melde jernbanen inn i EU, med knappst mulig flertall. Suverenitetsavståelsen er
46 i strid med EØS-avtalens prinsipper, og må derfor gjøres om av en ny regjering til høsten.

47 Innlemmelsen av EUs fjerde jernbanepakke i EØS-avtalen handler om mye mer enn jernbane.
48 Den varsler total avsporing for norsk demokrati og sjølstyre. Når lysene nå blinker for EØS-
49 avtalen, skyldes det ikke signalfeil. Det skyldes en bevisst undergraving fra EU-tilhengere som
50 kamuflerer seg som EØS-tilhengere.

51 Det finnes ingen presserende grunner til å innføre EUs fjerde jernbanepakke med tanke på
52 fortsatt interoperabilitet, felles styringssystemer (ERMTS) eller etterlevelse av internasjonalt
53 regelverk. Alt dette er dagens praksis og ivaretas dessuten av internasjonale konvensjoner for
54 jernbanesamarbeid (COTIF) hvor både Norge og EU deltar. Det er nettopp dette regelverket
55 Storbritannia nå forholder seg til som «utenforland».

56 At norske myndigheter vil underlegge seg et slikt regime kan vanskelig forstås som annet enn
57 refleksmessige knebøyninger for EU. Sjølstyre, sikkerhet og arbeidsvilkår må ha forrang foran
58 obligatorisk konkurranse.

59 Jernbanepakka handler om demokratiske spilleregler og folkets påvirkningsmuligheter
60 gjennom valg. Statsminister Erna Solberg og samferdselsminister Knut Arild Hareide vil med
61 hjelp fra Brussel hindre at et nytt stortingsflertall kan velge en annen og mer fremtidsrettet
62 jernbanepolitikk. De vil gjøre EU til den nye og uavsettelige sjefen for norsk jernbane.

63 Måten de gjør dette på, ved å forvandle den dobbeltsporede EØS-avtalen til et enkeltspor
64 regjert av EU, kan vanskelig kalles annet enn et åpenbart brudd med det som siden 1994 er
65 kalt «et nasjonalt kompromiss» i EU-spørsmålet. Grunnlaget for Stortingets vedtak er følgelig i
66 strid med EØS-avtalens kjøreregler og undergraver avtalens legitimitet.

67 En ny regjering kan og må sørge for en ny behandling av saken som ivaretar EFTA-pilaren i
68 EØS og Grunnlovens mindretallsvern. I mellomtida må alle nye anbudspakker settes på vent
69 og ingen pålegg fra EUs jernbanebyrå tas til følge.

70

71 **Uttalelse 3: Folkelig engasjement som vaksine mot høyreekstremisme**

72 Nei til EU ser på tiltakende rasisme og høyreekstremisme som et svært alvorlig problem. Disse
73 kreftene fronter en retorikk basert på fremmedfrykt og en rasisme som særlig retter seg mot
74 ikke-europeere.

75 Historien har lært oss at høyreekstremer bevegelser får særlig grobunn i svake demokratier i
76 krisetider. Slik bevegelser opererer ikke i et politisk vakuum, men spiller på det faktum at
77 mange folk i Europa blir stadig fattigere og føler seg tilsidesatt av det politiske systemet.

78 Aggresjonen vendes vekselvis mot en politisk elite og «de fremmede». Noen ganger mot
79 eliten i Brussel, andre ganger sammen med eliten i Brussel mot resten av verden.

80 Misnøyen med europeiske eliter blir ikke mindre av at Brussels politiske svar hver gang er å
81 fjerne nasjonalstatens makt og innflytelse. Rasismen minker ikke av at EU erklærer sin omsorg
82 for menneskerettighetene, men lar flyktninger drukne i Middelhavet. På toppmøter og i
83 erklæringer fordømmer EU former for diskriminering og rasisme, men har en egen
84 visepresident som skal «fremme den europeiske levemåten» på det globale plan. Det klinger
85 ikke godt i verdensdeler som har vært prisgitt europeiske kolonialisme.

86 Denne formen for dobbeltkommunikasjon fra EU bidrar til å gi antidemokratiske og rasistiske
87 bevegelser næring. Bare gjennom et fungerende folkestyre der alle føler at de har en stemme
88 og der politikerne faktisk er folkets tjenere, kan slike bevegelser slås tilbake.

89 Også det norske folkestyret er blitt svekket, særlig de seinere åra. Mer overstyring fra EU,
90 bortfortolkning av Grunnlovens mindretallsvern og endring av EØS-avtalens kjøreregler, er
91 slike eksempler. Stadig flere folk føler seg maktesløse og ført bak lyset.

92 Også i Norge løfter høyreekstremismen hodet, mindre enn ti år etter massakrene i
93 regjeringsbygget og på Utøya. Det bør være et varsko. Folkestyre, sjølråderett og
94 internasjonal solidaritet er umistelige verdier som Nei til EU vil slåss for og hegne om.

